

Kultūrinė inkvizicija

Laikas ne tiktai gydo žaizdas, bet ir pritemdo atmintį. Laikui bėgant į praeities dūmus, jau buvome bepradėdą primirsti ir stalininį košmarą, kurį patys esame pergyvenę. Tuo greičiau jį pradėjo primirsti ir Lietuvos jaunosios karta, apie anuos teroro metus girdėjusi tik savo tėvų pasakojimus ar kur pasiskaičiusi vieną kitą užuominą. Regint Lietuvoje išleistus Maironio, Vaižganto, B. Sruogos, V. Krėvės, F. Kiršos, I. Šeinius ir net išėivijos rašytojų Mariaus Katiliškio ir kt. kūrinus, susitinkant čia su iš Lietuvos atvykstančiais menininkais ir kitais intelektualais, randant okup. Lietuvos spaudoje vieną kitą laisvesnio mąstymo straipsnį, — jau imta ir čia patyliais kalbėti apie tėvynėje pastebimą tam tikrą režimo varžtų atlydį, nors dar ir ribota.

Bet šiandien ir vėl tegalime tarti—deja, apsirikome! Stalininė dvasia Lietuvoje ir dabar dar tebėra gyva ir krūmuose lindėdama, laukia savo valandos ir savo aukų. Tos dvasios grėsmė akivaizdžiai rodo ir slogi tautos nuotaika, ir dėl laisvės besideginančių liepsnos ir paskirų intelektualų tylus kentėjimas. Gi pastaruoju metu mus pasiekusios žinio apie menininkų valymus — liudyte liudija, kad krašte ir toliau vykdoma ne tik kinietiškoji "kultūrinė revoliucija", bet, tiksliau tariant, kultūrinė inkvizicija, nekaltant jau apie viešai žinomą tautos fizinį naikinimą.

Kaip ten režimo gynėjai savo duondavių veiksmus beteisintų, policinėmis priemonėmis vykdoma kūrėjo minties cenzūra, jo kūrybos prievartinis spraudimas į politinės dogmos karstą ir baudžiamasis perauklėjimas — niekuo nesiskiria nuo tamsiausiųs viduramžiais praktikuoto velnio iš žmogaus varymo ir raganų deginimo.

Tai pasaulinė gėda ne kankinei Lietuvai, bet jos inkvizitoriui Kremlui, kurio įsakymu visa tai daroma.

Ką kiti rašo?

PRIEŠ TAI TURĖTŲ IR BIMBA PROTĖSTUOTI

Keleivis lapkričio 7 d. paminėjo Cilės tarptautinę parodą, kurioje dalyvavusi ir Sovietų Sąjunga savanaukiškos propagandos tikslu leido jai skirtame plote įrengti ir Lietuvos skyrių.

Tai pažymėdamas, Keleivis turėjo galvoje faktą, kad vadinamoji "sąjunga" puošiasi svetimomis plunksnomis, savinasi rusų garbei padidinti pavergtų tautų talentų laimėjimus ar iš savo sugniauztos kumščios leisdama akimirksniui iškišti kuriai nors prispaustai tautai galvą į pasaulį, pučia propagandines miglas neva apie Sovietijoje klestinčią įvairių tautybių laisvę ir pažangą.

Tas sovietų pastangas jau seniai atskleidžia tarptautinės sporto varžybos, parodos, meno festivaliai ir kiti renginiai, kuriuose Sovietų Sąjunga savo rudinės skvernu uždengia visas savo "sujungtas" tautas, vaizduodama tik kažkokią vieną nesamą "sovietų tautą".

Laisvės redaktorius ir Vilniaus universiteto "garbės daktaras" A. Bimba dėl tos mūsų pastabos labai užsi-rūstino ir lapkričio 24 d. Laisvėje rašo, kad Keleivis "vėl įžeidžia Lietuvą ir lietuvių", kad juos žemina, laiko "neprotaujančiais, be jokios iniciatyvos ir sumanumo sutvėriniais", kad "jei kas yra didelio ir gražaus Lietuvoje padaroma, tai tik Maskvos įsakymu". Toliau dar jis pridėda: "Mes griežtai protestuojame prieš toki mūsų gimtojo krašto ir jo liaudies šmeižimą ir niekinimą".

Jeigu Keleivis būtų taip rašęs, kaip "garbės daktaras" nori jam įsprauti savo žodžius į burną, tai tikrai būtų verta protestuoti.

Bet Keleivis niekada ne-niekino nei lietuvių meno,

nei mokslo tikrų laimėjimų ir nei lietuvių blaivaus protavimo. Jis tik pabrėžia viešai regimą tiesą, kad Maskva pačių lietuvių gražią iniciatyvą trukdo, jų kūrybą cenzūruoja ir iškreipia propagandiniais tikslams, jų sumanumui peleidžia savarankiškai pasireikšti.

Jeigu A. Bimba dar nori vaizduoti save Lietuvos ir jos žmonių mylėtoju, tai jis šiuo atveju turėtų protestuoti ne prieš Keleivį, o kaip tik prieš Maskvos cirkininkų biznų, kuriuo jie paglemžtas tautas stengiasi šokdinti pagal savo, o ne jų pačių norus ir tik savo naudai.

SUSIRŪPINTA ALSS ISTORIJA

Altos suvažiavimo proga Chicagoje įvyko ir Amerikos Lietuvių Socialdemokratų sąjungos centro komiteto posėdis, kuriame buvo svarstomas JAV lietuvių socialdemokratų sąjūdžio istorijos išleidimas. Tam reikalui miręs sąjungos narys Vincas Kalvelis yra palikęs ir lėšų.

MŪSŲ TALKININKAI

Robertas E. Hughes iš So. Eastono, Mass., užprenumeravo metams Keleivį savo bičiuliui Stanley Styruvi, gyvenančiam Hudson, N.H.

Pranas Stankus iš Hartfordo, Conn., ateinančių Kalėdų švenčių proga užprenumeravo metams Keleivį savo bičiuliui Ignui Simanavičiui Bloomsfelde, Conn.

Jiems tariame aciu.

Administracija

LIETUVOS ŽEMĖLAPIAI

Turime Lietuvos žemėlapių — už 50 centų, už \$2.50 (sulankstomas)

Dr. Balys Matulionis, 23 metus išdirbęs Wallum Lake, R.I. valstybinėje ligoninėje, išėjo į pensiją ir gruodžio 10 d. išsikelia nuolat gyventi į Chicago. Tiek metų šioje padangėje išbuvęs, plačiai bendravęs su Naujosios Anglijos lietuviams, visada buvęs pasiruošęs pagelbėti savo tautiečiui, kuo tik galėjo, įsigijo didelį būrį gerų bičiulių, dėkingų už tokią ar kitokią pagalbą.

Worcesterio LB apylinkės valdybai pakvietus, lapkričio 26 d. daug jų susirinko į Maironio parko salę dr. B. Matulioniu dėkingumo ir pagarbos pareikšti, atsisveikinti ir palinkėti jam sėkmės naujoje gyvenvietėje.

LB pirm. Vladas Zidziūnas pradėjo "ceremonijas" trumpu žodžiu ir pakvietė

Gražiai pagerbė dr. B. Matulionį

J. Pipirą toliau vadovauti. V. Dabrila plačiau apibūdino dr. B. Matulionį kaip žmogų, gydytoją ir visuomenininką.

N. Anglijos Lietuvių gydytojų d-jos vardu atsisveikino dr. V. Vaitkus, po jo sekė klebonas kun. Ant. Mišius, A. Škudziuskas (LB apygardos vardu įteikė Trijų prezidentų medalį), prof. dr. Pr. Sveikuskas, J. Sonda, rašytojas Ant. Giedraitis, E. Valiušonienė (įteikė daktarui savo pačios gražiai išsiuvinėta pagalvėlę).

V. Zidziūnas perskaitė ir įteikė su visų dalyvių parašais šitokį gražų adresą:

"Mielas Daktare, gyvenim-

o kely Tave sutikome, pamėgome kaip nuoširdų gydytoją, tvirtą lietuvi patriotą ir tolerantą visuomenininką. Išleisdami iš savo tarpo, linkime geros sveikatos ir saulėtos ateities".

Dr. B. Matulionis visiems nuoširdžiai padėkojo. Jis savo žody pabrėžė, kad visą gyvenimą stengėsi būti pats sau ištikimas, dirbęs kaip jo įsitikinimai diktavė ir nesigailis taip daręs. Gyvenime buvę sunkių momentų, reikėję net daug kuo rizikuoti, norint palikti patį sau ištikimu. Jis tarp kitų dalykų priminė, kad vokiečių okupacijos metu, jam vadovaujant sveikatos val-

dybai, vokiečiai pareikalavę j frontą pasiūsti kelis šimtus slaugių, bet jos nebuvusios pasiūstos. Vokiečiai pareikalavę sunaikinti 300 psichinių ligonių ir grasię už įsakymo nevykdymą karoteismu., bet jam pavykė vokiečius įtikinti, kad tų ligonių sunaikinimas naciams bus daug žalingesnis, negu juos gyvus palikus. Tai laikas savo gyvenimo didžiausiu laimėjimu.

Daktarui baigus kalbėti, visi atsistoje sugiedojo "Ilgiausių metų".

Protarpiais tarp kalbų Meno ratelio penketukas (4 moterys ir 1 vyras), V. Burdulio vadovaujamas sudainavo apie 10 dainų.

Geros renginio šeiminingės E. Kauševičienės pa-

stangomis visi svečiai buvo karališkai pavaišinti. Tenka pagirti Worcesterio bendruomenininkus, kurie sugeba gražiai pagerbti ne tik mirusiuosius, bet ir gyvuosius, tikrai vertus pagarbos.

J. V.

Umkit ir skaitykit

Kipro Bielino

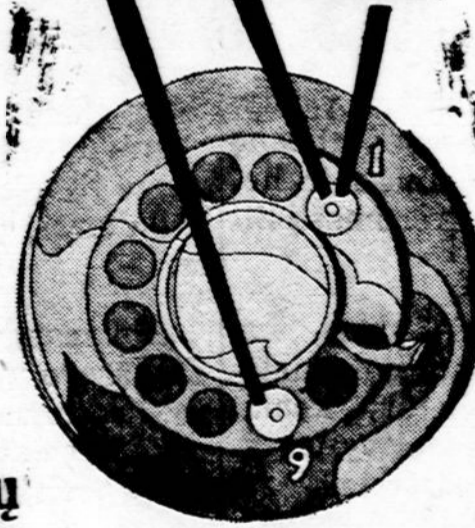
knygą

TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA SOVIETŲ RUSIJA

Joje smulkiai aprašyta bolševikinio teroro sistema, tos vergų stovyklos, kuriose kentėjo ir žuvo mūsų broliai, seserys, giminės ir draugai. Knygos kaina — 75 centai.

Bostono miesto ribose ištikusios nelaimės atveju policijai ar ugniagesiam dabar skambinti numeriu

911

Už Bostono miesto ribų gresiančių nelaimių atvejais ieškokite policijos ar ugniagesių greitosios pagalbos telefonų numerių savo vietovės telefonų knygoje

Jeigu ne pavojaus atvejis, malonėkite kreiptis į norimos įstaigos atitinkamą skyrių tuo numeriu, kuris yra randamas jūsų telefonų knygoje

Išimtyms yra tokomos ribotoms vietovėms, kurios nurodytos instrukcijose

Jūsų telefonų stoties operatorius ir ateityje nelaimių ar pavojų atveju teiks jums greitą pagalbą, jeigu tiktai paskambinsite "0". Kai šauksite Operator, nepamirškite pasakyti jam savo miesto ar miestelio vardo ir savo gatvės pavadinimo bei namų numerio.

New England Telephone

